

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราแลกเปลี่ยน (Exchange Rate) และมูลค่าการค้าชายแดนภาคเหนือ ของประเทศไทย (Border Trade of Northern Thailand) เป็นการทดสอบเพื่อที่จะหาคำตอบว่าอัตราแลกเปลี่ยนทำให้มูลค่าการค้าชายแดนภาคเหนือของไทยขยายตัวหรือไม่ หรือมูลค่าการค้าชายแดนมีผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง โดยทำการทดสอบทั้งอัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นตัวเงิน (Nominal Exchange Rate) และอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (Real Exchange Rate)

แบบจำลองที่ใช้ทำการศึกษานี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิแบบรายไตรมาส ในช่วงปี พ.ศ. 2539 – พ.ศ. 2550 เป็นจำนวน 48 ค่าสังเกต ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นตัวเงิน อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และมูลค่าการค้าชายแดนภาคเหนือ ซึ่งทำการเก็บข้อมูลและรวบรวมจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย และ IMF

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราแลกเปลี่ยนและมูลค่าการค้าชายแดนภาคเหนือของประเทศไทยทำโดยการนำเอาตัวแปรทั้งสองคู่ คือ อัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นตัวเงินกับมูลค่าการค้าชายแดนภาคเหนือ และ อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงกับมูลค่าการค้าชายแดนภาคเหนือ ไปทำการทดสอบทางสถิติและได้ทดสอบความนิ่งของข้อมูล (unit root test) ด้วยวิธี Augmented Dickey Fuller (ADF) จากนั้นทดสอบโคอินทิเกรชัน (Cointegration) เพื่อหาความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาว จากนั้นทำการทดสอบเออร์เรอร์คอร์เรกชัน (Error correction model) เพื่อหาความสัมพันธ์ในการปรับตัวในดุลยภาพระยะสั้นเพื่อเข้าสู่ดุลยภาพระยะยาว ระหว่างตัวแปรทั้งสองคู่ จากนั้นจึงนำมาทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลของตัวแปรตามวิธี Granger Causality

ผลการทดสอบ unit root test ของมูลค่าการค้าชายแดนภาคเหนือพบว่าข้อมูลมีลักษณะที่ไม่นิ่ง ดังนั้นการประมาณค่าสมการถดถอยจึงต้องใช้วิธี cointegration and error correction โดยมี order of integration คือ I(1) สำหรับอัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นตัวเงินและอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงพบว่าข้อมูลมีลักษณะไม่นิ่ง และมี order of integration คือ I(1) เช่นเดียวกัน

ผลการทดสอบ Cointegration พบว่าตัวแปรคู่แรกระหว่างอัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นตัวเงินและมูลค่าการค้าชายแดนภาคเหนือ มีความสัมพันธ์แบบ cointegration เฉพาะในกรณีที่มีมูลค่าการค้าชายแดนภาคเหนือเป็นตัวแปรต้น และอัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นตัวเงินเป็นตัวแปร สำหรับตัวแปรคู่ที่สองระหว่างอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงกับมูลค่าการค้าชายแดนภาคเหนือมีความสัมพันธ์แบบ cointegration ในทิศทางเดียวคือในกรณีที่มูลค่าการค้าชายแดนเป็นตัวแปรต้น และอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงเป็นตัวแปรตามเท่านั้น

ดังนั้นในกรณีที่มูลค่าการค้าชายแดนเป็นตัวแปรต้น และมีอัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นตัวเงินเป็นตัวแปรตามในการทดสอบคู่แรก และ อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงนั้นเป็นตัวแปรตามในการทดสอบคู่ที่สองนั้น มีความสัมพันธ์กันในระยะยาว

ผลการทดสอบความนิ่งโดยการทดสอบส่วนที่เหลือของสมการถดถอย (Residual) ด้วยวิธี ADF Test ของแบบจำลองแนวเดินเชิงสุ่มของตัวแปร(Random walk) ที่ lag 0 พบว่าส่วนที่เหลือของอัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นตัวเงิน และอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงมีลักษณะข้อมูลที่นิ่ง แสดงว่ามี Cointegration และมีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาว

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ในการปรับตัวเชิงดุลยภาพในระยะสั้น โดยแบบจำลอง ECM ของอัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นตัวเงิน และอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงของประเทศไทยพบว่าการปรับตัวในระยะสั้น แต่ในกรณีที่มูลค่าการค้าชายแดนเป็นตัวแปรตามนั้นพบว่าไม่มี cointegration ดังนั้นจึงไม่ต้องทำการทดสอบหาความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะสั้นของมูลค่าการค้าชายแดน

ผลการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผล (Granger Causality Test) พบว่าทั้งมูลค่าการค้าชายแดนภาคเหนือและอัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นตัวเงินต่างไม่เป็นสาเหตุซึ่งกันและกัน หรือเป็นอิสระต่อกัน ในทางเดียวกันอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงและมูลค่าการค้าชายแดนภาคเหนือต่างไม่เป็นสาเหตุซึ่งกันและกัน หรือเป็นอิสระต่อกันเช่นเดียวกัน

5.2 ข้อเสนอแนะ

1) ข้อมูลที่นำมาศึกษาในครั้งนี้เป็นข้อมูลรายไตรมาสของอัตราแลกเปลี่ยนทั้งที่เป็นตัวเงินและอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และมูลค่าการค้าชายแดนภาคเหนือของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 – พ.ศ. 2550 เป็นเวลา 12 ปี ซึ่งอาจไม่ได้ครอบคลุมถึงเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดมาก่อนที่สามารถเกิดขึ้นได้

2) ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการเพิ่มตัวแปรที่จำเป็นหรือตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราแลกเปลี่ยน เช่น มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของไทย เพื่อให้เห็นรูปแบบความสัมพันธ์ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น